

Ert tjänsteställe, handläggare
Hannes Wigerfelt
Försvarsdepartementet

Ert datum
2026-04-14

Er beteckning
FÖ2026/00487

Vårt tjänsteställe, handläggare
David Spangenberg,
david.spangenberg@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens remissyttrande

Sammanfattning

Försvarsmakten är i grunden positiv till utredningens förslag att konsolidera och strukturera processer för att möjliggöra svensk försvarsexport samt att öka statlig samordning och effektivitet.

Myndigheten avstyrker däremot de delar i förslaget som riskerar medföra försämrad operativ förmåga och som ger Försvarsmakten en utökad skyldighet att inta en renodlat stödjande roll. Försvarsmakten föreslår istället ändringar som medför ökad rådighet för myndigheten och som riktar in exportverksamheten mot att stärka den operativa förmågan. Myndigheten anser att en skyldighet att bedriva exportstödjande verksamhet även när den operativa förmågan försämras riskerar att stå i strid med Försvarsmaktens huvuduppgift och med uppdraget att i rådande omvärldsläge rusta upp Sveriges försvar samt fortsatt utveckla och höja förmågan. Detta ska även ses i ljuset av det omfattande stöd som myndigheten lämnar till Ukraina.

Försvarsmaktens svar

Förslaget medför, enligt myndigheten, i stort fördelar som både gynnar Sverige som exportnation men även Försvarsmaktens utveckling och upprustning. Samtidigt befinner sig Sverige i ett allvarligt omvärldsläge, där hotbilden har ökat och kraven på operativ förmåga dimensioneras efter den hotbilden.

Svensk försvarsexport ökar kraftigt som en följd av omvärldsläget. Det gör även kraven på Försvarsmaktens verksamhet i övrigt. Ökat stöd till den exportstödjande verksamheten riskerar att konkurrera med upprustningen av Sveriges

(DSP)

försvar, uppbyggnad av operativ förmåga samt med ianspråktagandet av myndighetens resurser med anledning av stödet till Ukraina. Myndigheten menar att den exportstödjande verksamheten istället ska gynna tillväxten och upprustningen och därmed ytterst förmågan.

Exportstöd medför strategisk och operativ risktagning som i många fall är nödvändig men som behöver hanteras sammanhållet. Export till länder som har en teknisk, operativ och taktisk kravbild som liknar Sveriges ger bäst förutsättningar att gynna utveckling av svensk förmåga. Bedömningar avseende vilka försvarssamarbeten som är mest gynnsamma för Försvarsmaktens operativa förmåga faller idag inom Försvarsmaktens kompetensområde. Delar av Försvarsmakten har idag till uppgift att kontrollera t ex materielutlån eller resursåtgång i den exportstödjande verksamheten. De krav på operativ förmåga som fastställs av regeringen nedgår inte som en följd av en exportaffär. Även uppgiften att ha beredskap för plötsliga exportstöds-ärenden är resurskrävande i sig självt. Förslaget riskerar, enligt myndigheten, att minska Försvarsmaktens möjligheter att ha överblick och kontroll över denna verksamhet.

Utredningen har utgångspunkten att FMV har en huvudsaklig uppgift och Försvarsmakten mer av en stödjande roll i detta sammanhang. Försvarsmakten avstyrker därmed de delar av förslaget som riskerar att negativt påverka myndighetens möjligheter att lösa sin huvuduppgift, dvs uppgiften att försvara Sverige och våra allierade mot ett väpnat angrepp och att uppfylla de mål som regeringen har fastställt.

Myndigheten avstyrker mot denna bakgrund förslaget att införa en utökad skyldighet att genomföra exportstödsverksamhet. Myndigheten vill särskilt rikta en invändning mot 4 § i förslaget till förordning, där det framgår att Försvarsmakten ska delta i exportverksamhet om den har resurser som är lämpliga och det inte allvarligt försämrar dess operativa förmåga. Det bör inte föreligga någon skyldighet att genomföra sådan verksamhet om försvarsförmågan därigenom skulle komma att påverkas negativt och om ett exportärende inte tillför någon försvarsnytta. Avvägningen bör istället göras efter Försvarsmaktens bedömning avseende vad som stärker den samlade operativa förmågan.

Exportstöd kan föranleda obligatoriska uppgifter som inte är möjliga att planera för i de planeringscykler som myndigheten ska följa och som bl.a. ligger till grund för att förutse den operativa förmågan. De negativa konsekvenserna vid exempelvis beredskapshöjningar eller plötsliga kriser blir därmed större.

Det behöver således vägas in hur Försvarsmakten kan balansera den exportstödjande verksamheten och industrins intressen mot myndighetens huvuduppgift. Försvarsmakten bör därför istället ges ökad rådgivning över dessa ärenden samt uppgiften att bedöma dessa konsekvenser.

Myndigheten ser inte något behov av en särskild förordning, då myndighetens instruktion redan innehåller en sådan uppgift som dessutom på ett adekvat sätt

sätter den i relation till huvuduppgiften. I övrigt innehåller förordningen inte heller någon reglering som inte lika gärna, som i dag, kan framgå av berörda myndigheters instruktioner respektive regleringsbrev. Den rapporterings-skyldighet som återfinns i 7 § i den föreslagna förordningen kan exempelvis lika väl ställas ut av regeringen i FMV:s instruktion.

Myndigheten avstyrker sammanfattningsvis utredningens förslag om att Försvarsmakten ska få en utvidgad uppgift att delta i exportstödande verksamhet och anser att myndigheten själv bör ha rådigheten att bedöma konsekvenser för dess möjligheter att lösa huvuduppgiften - och att prioritera utifrån den bedömningen.

I beredningen av detta ärende har deltagit handläggare Desirée Barkman, kommandörkapten Emil Roleneck samt major Rudolf Danielsson.

Detta yttrande har beslutats av stf chefsjurist Helene Arango-Magnusson. I den slutliga handläggningen har sektionschef Amanda Spaner och, som föredragande, försvarsjurist David Spangenberg deltagit.

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Arango Magnusson, Helene

Stf chefsjurist

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Regeringskansliet/Försvarsdepartementet
Försvarets materielverk

Inom Försvarsmakten:

HKV FST JUR
HKV FST STRA
HKV FST GEN
HKV FST STÖD